

DRAUGIŠKAS, DRAUGINGAS, DRAUGUS

Alfonso Eidinto knygos *Ieškok Maskvos sfinkso* recenzijoje „Patrauklus pasakojimas apie nepriklausomybės praradimą 1940 m.“ (*Mokslo Lietuva*, 2006 22 10, 13) prof. Arnoldas Piročkinas rado ir „nemaža kalbos kultūrą pažeidžiančių dalykų“ (10). Prie kelių „nenorminių, pasenusių ir netaisyklingos darybos žodžių“ (10) priskirtas ir *draugingas*. Tačiau recenzentas nepateikia šio žodžio vartojimo A. Eidinto knygoje nei pavyzdžių, nei reikšmės, todėl mums lieka visai neaišku, ar jis recenzento laikomas dėl ko nors nenorminiu, ar visai netaisyklingu. Jo argumentas – autoritetas: „Kas ne kas teisintų žodžius *draugingas*, *draugingumas*, dažnai vartojamus A. Eidinto knygoje, Dabartinės lietuvių kalbos žodyno pavyzdžiu. Vis dėlto, manau, reikėtų laikytis Jono Jablonskio nuomonės, jog šių žodžių nereikėtų vartoti: jie keistini lietuvių kalbos sistemai būdingais žodžiais *draugiškas*, *draugiškumas*“ (10).

Dėl J. Jablonskio minėtos nuomonės jablonskininkas (Jablonskio specialistas) visai teisus – reikšme „draugiškas“ žodį *draugingas* J. Jablonskis tikrai taisė (JablR IV 1935: 316, 329; V 1936: 223; J. JablRR II 1959: 298, 307, 512). Tai labai paprastas taisymas – čia tikrai būdingesnis *draugiškas* 1. „būdingas draugui, bičiuliškas“: *Draugiškas pasielgimas* (J. Jablonskis). *Sėsim draugiškai, ėsim dešerą šuniškai* (J. Brodovskio žodynas) LKŽ II₂ 1969. Bet yra ir 2. „draugus, linkęs draugauti“ (J. Šlapelis, M. Šalčius) LKŽ II₂ 1969.

Krinta į akis jau Konstantino Sirvydo žodyno (1642) *draugingas*: *Towárzyski / Familiaris, Socialis, Sebrifkas / draugingas* – taigi vienas *-iškas*, kitas *-ingas*. Ferdinando Nesselmanno žodyne (1851) – aiškus skirtumas: *draugingas* ir *draugus* – *gesellig*, o *draugiszkas* – *gemeinschaftlich, allgemein*. *Draugingas* yra ir naujuosiuose raštuose.

Jau 1938 m. imama kitaip norminti – *Gimtosios kalbos* laikraščio „Klausiimų kraitelėje“ A. S. (t. y. Antanas Salys) skiria: „Būdvardžiu *draugiškas* pasakome esmines, daugiau vidaus, ypatybes, vokiškai *kameradschaftlich*, rusiškai *товарууеckий*, o *draugingas* vėl reiškia daug draugų turintį ir, be to,

linkusį draugauti, vok. gesellig, rusų *общительный*. Sakome: *draugin-gas* žmogus paprastai yra ir *draugiškas*“ (GK 1938: 4 56; A.SaR I 1979: 254). Ši skirtis įtvirtinta ir 1938 m. Stasio Šalkausio parengtame žodyne *Bendroji filosofijos terminija: Draugin-gas žmogus turi daug draugų, o daug draugų turi žmogus, linkęs draugauti. Paprastai draugin-gas žmogus drau-giška ir elgiasi. Draugiškas nusiteikimas savo draugų atžvilgiu yra drau-giško lojalumo žymė* (S.ŠalkR II 1991: 216). Po metų ji sutvirtinta Leonardo Dambrausko parengtoje, Antano Salio ir Prano Skardžiaus redaguotoje kny-gelėje *Kalbos patarėjas* (1939).

Tezaurinis LKŽ II₁ 1947 žodį *draugin-gas* pirmiausia pateikia iš daiktavar-džio *draugė* 1. „draugystė, draugija, būrys, krūva“ (senieji raštai ir tarmės) ir 2. „šeima, šeimyna“ (vakarų dzūkai) padarytą – 1. „didelės draugės (šeimoms), gausus“: *Draugin-gos bitės Marcinkónys. Kaip tavo bul’bos, ar draugin-gos* (ar daug po krūmu)? Veisiejai. Tai turėtų būti homonimas (šitos atskirties nepa-daryta ir LKŽ II₂ 1969, tik ši reikšmė čia jau 3.). Šita homoniminė daryba likusi neatskleista ir P. Skardžiaus 1943 m. knygoje *Lietuvių kalbos žodžių daryba*. Toliau LKŽ II₁ 1947 eina *draugin-gas* 2. „draugiškas, malonus“ ir tik 3. „turįs ar linkęs turėti draugų“, bet LKŽ II₂ 1969 tai jau *draugin-gas* 1.

Aiškiaai ėmėsi norminti DŽ₁ 1954: *draugin-gas* 1. „turintis ar linkęs turėti draugų“, nors nėra visai nuoseklus: *giminingas* – ir 1. „turintis daug gimini- nių“, ir 2. „artimas, giminiškas“: *giminingi žodžiai* – kaip *giminiškas: giminiš- kos tautos, giminiški jausmai*.

Toliau DŽ ėjo ne norminio griežtumo – vienareikšmiškumo, o paprastu taisyklingumo ir stilistinių išgalių įvairovės keliu: *draugin-gas* – 1. „turintis ar linkęs turėti draugų“, 2. „linkęs draugauti, draugiškas“ DŽ₂ 1972, DŽ₃ 1993, bet nėra visai nuoseklus: *giminingas* – tik „artimas, giminiškas“ DŽ₂, nors paskui – 1. „turintis daug giminių“, 2. „artimos dvasios, giminiškas“ DŽ₃.

Svarbiausia, kad žodis *draugin-gas* kità, ne J. Jablonskio taisyta, bet kalbai reikalinga reikšme norminamajame žodyne yra.

Kai kuriuose dvikalbiuose žodynuose sinonimų virtinės pilamos be rei- kiamos skirties: *общительный* – *mėgstąs bendrauti, sueigus, draugus, draugin-gas, draugiškas; kalbus, bičiuliškas; visuomeniškas* RLKŽ II 1967, geriau – *mėgstantis bendrauti, draugin-gas, draugus, kalbus, visuo- meniškas* RLKŽ II 1983. Gerai skiriama *draugiškas* – *дружеский, товару- щеский* ir *draugin-gas* – *общительный; компанейский* LRKŽ 1971. Bet LRKŽ 1988 – tik *draugiškas*, o vietoj *draugin-gas* įdėtas... *draugininkas* – *общительный* <...> *человек*. Skiriama *sociable* – 1. 1) *draugin-gas, draugus,*

kalbus [2) *draugiškas, šiltas*] ir *friendly* – 1. 1) *draugiškas* ALKŽ 1975 (ne-skiriami – ir *draugingas – friendly*, ir *draugiškas – friendly*; *amicable* LAKŽ 1979 ir 1991); *draugingas* (mėgstas bendrauti) – *sociable*; (greit susidraugauja) – *liant* LPKŽ 1992 (*draugiškas – nėra!*..), tiksliau – *sociable – draugingas, malonus, liant* – 2) prk. *draugingas, meilus; prierašus* ir *amical – bičiuliškas, draugiškas* PLKŽ 1976, nors *sociable* – ir *socialus, visuomeniškas, linkęs bendrauti* PLKŽ 2004; *draugingas – affabile, socievole*; (*draugiškas*) *amichevole, draugiškas – amichevole* LItKŽ 2003, panašiai – *draugingas – amichevole, socievole, draugiškas – 1. amichevole, benigno, affabile* ItLKŽ 2005, *socievole – mėgstantis bendrauti; draugiškas, amichevole – bičiuliškas, draugiškas, affabile – lipšnus, mielas, malonus, prielankus, nuoširdus* ItLKŽ 2002; *sociable – draugiškas, komunikabilus, amigable* – 1) *draugiškas* ir *draugiškas – amigable, sociable* (*draugingas – nėra*) IspL, LIspKŽ 2004. Taigi matome gana nuoseklių reikšmių „draugingas“ ir „draugiškas“ įvardijimą skirtingais žodžiais daugelyje kalbų, taigi visai pagrįstas ir būtinas *draugingo* ir *draugiško* skyrimas ir lietuvių kalboje, nors jis dar nėra visai nusistovėjęs – *draugingas* kartais yra ir „draugiškas“, *draugiškas* reiškiama – ir „draugingas“, *draugingas* – ir *socialus* arba aprašomasis (menkiausia reiškia) – *mėgstantis bendrauti*. Beje, reikia pažymėti tam tikrą *draugingo* ir *mėgstančio bendrauti* dar neskyrimą, pvz.: *Kitas dalykas, dėl ko žmonės taip mėgsta bendrauti, yra tai, kad jie nesugeba iškęsti vienatvės* A.ŠopenhGIA 1994 185. *Didžiosios daugumos žmonių mąstymas ir dvasia tokie pat monotoniški, <...>. Tas dalykas paaiškina ne vien tai, kodėl jie tokie drauginigi ir taip mėgsta slampinėti bandomis – <...>* A.ŠopenhGIA 1994 186, plg. dar *polinkis bendrauti* (ten pat, 187), *reikmė bendrauti* (ten pat, 189), nors tai veikiau *bendringumas*.

O kas, jei ir J. Jablonskis šiuos reikšmių skirtumus žinojo? Kalbų mokėjo, reikšmėms buvo gana atidus. A. Piročkinas teigia: „Jablonskis mėgino keisti būdvardžius *svetingas = vaišingas, vaišus* (V 18, 204), *giminingas = giminūs* (V 184–185) ir *melagingas = netikras, neteisėtas, sumeluotinis* (V 224)“ (A.PiročkJKT 1986: 74).

Atsakydamas į Viktoro Kamantausko knygelės *Trumpas kalbos netaisyklingumų ir barbarizmų žodynelis* (1928) taisymus (teikiny – po antraštinio žodžio; kartais yra komentarų) savo tęstiniu straipsniu „Mūsų kalbos žodynelio dalykai“ (1928), dėl žodžio *svetingas* Kamantausko taisymo į *vaišingas, vaišus* J. Jablonskis priekaištuoja jam: „Ir čia autoriui būtinai reikėjo aiškiais kalbos tekstais operuoti“ (JablR V 1936: 204), t. y. pateikti taisinių – klaidų pavyzdžių. Jablonskis aiškina: „Pačiam man *svetingo*, rodos, nėra

tekę vartoti raštuos, nors žodis *svetingas* tam tikra reikšme galėtų būti, žinoma, ir vartojamas (šalia „žuvingo ežero, poetingo krašto“); žodžių *vaišingas*, *vaišus* reikšme jis (žodis *svetingas*), žinoma, nėra vartotinas...“ (JablR V 1936: 204). J. Jablonskis čia nieko konkrečiai netaiso, o jo požiūris – griežtai darybiškas. Tačiau vien jo nepakanka – yra ir leksinės reikšmės, susiklosčiusios mikrosistemoje: *vaišingas* – „mėgstantis vaišinti, geras vaišintis“ DŽ₁, „mėgstantis vaišinti, gerai vaišinantis“ DŽ_{2,3} (: *vaišės*; plg. ir *vaišinti* „duoti skaniai valgyti ar gerti“ DŽ₃) ir *svetingas* – „kuris mėgsta svečius, vaišingas“ DŽ₁, „mėgstantis svečius, vaišingas“ DŽ_{2,3} (: *svečias*; plg. ir *svečiuotis* „būti svečiuose, viešėti“ DŽ₃, o *viešėti* – „būti vaišėse, svečiuose, svečiuotis“ DŽ₃). Šiuodviejų būdvardžių reikšmių artimumas patvirtintas gyvosios kalbos duomenimis LKŽ XIV 1986: *svetingas* – „mėgstantis svečius, maloniai, vaišingai juos priimantis, sutinkantis“: *Buvo anie svetingi, su tais svetukais liuob pravalgys viską* Veiviržėnai. *Katalikas svetingas rūpinasi, kad jo namuose pakeleiviui būtų gera* A. Baranauskas. [Kareivis] *buvo svetingai priimtas ir guodotas tartum labai pas gerą žmogų* J. BasanLP MLM 1902 2 214 (Gražiškiai) // „kuriame maloniai priimama, sutinkama“: *Pirkion (į pirkios sieną) indėk tilto grindą – svetinga bus [pirkia] Valkiniškai. Visiškai pagrįstai sinonimų eilutės dominantė yra vaišingas, o joje – svetingas* (A. LyberSŽ 1981).

V. Kamantausko nieko netaisya, tik pažymėta: „Melagingą dabartine reikšme vartoja Ivinskis ir Valančauskis“. J. Jablonskio (ne šiame, o kitame straipsnyje) raidiškai laikytasi tik darybos reikšmės [iš tikrųjų turėtų būti *melingas* (: *melas*) – kaip *teisingas*, *apgaulingas*], bet nežinota (?) autentiškų kalbos duomenų: *melagingas skundimas* J. BasanLPY 1904 2 237, *melagingai apskundė* J. BasanLP MLM 1898 1 41, *melagingai pasakė* Ramýgala (LKŽ VII 1966). Jablonskis gal dar negalėjo žinoti, Piročkinas – jau galėjo...

Giminingą V. Kamantauskas taiso į *giminus* (šį ima iš Kazimiero Būgos raštų). J. Jablonskis, priešingai negu teigia A. Piročkinas, rašo: „Pats aš partarti skaitytojui taisyti žodį *giminingas* visur žodžiu *giminus* nemokėsiu, kol nežinosiu, kuria reikšme yra kame pavartotas žodis *giminingas*, kol nežinosiu, tikrai sakant, ką kur reiškia rašomojoj kalboj žodis *giminus*: <...>“ (JablR V 1936: 184). LKŽ III 1956 *giminus* – „giminiškas“: *Giminus, kurs par* (t. y. *per*) *žanatvę* (t. y. *vedybas*) *inėjo į tą giminę* A. Juškos žodynas. *Kuršių kalbos būta giminios, bet ne tolygios su latvių kalba* K. Būga. Patrumpintas šis K. Būgos sakinytis yra ir DŽ_{2,3}.

J. Jablonskis *nedraugingi žmonės* yra taisęs ir į *nedraugūs, nedraugiški* (?)..., *nepalankūs* (JablR IV 1935: 329). Jablonskininkas A. Piročkinas to net

nemini. O ir LKŽ II₁ *draugus*, LKŽ II₂ *draugus* 1. „linkęs draugauti, draugiškas, malonus“ iliustruojamas ir J. Jablonskio sakiniu: *Jis labai draugus (tuoj susidraugauja)*. Šitai perkelta ir į DŽ₁, išlikę DŽ₂, striukiau – ir DŽ₃, nors tai vargu yra bendrinės kalbos svarbus duomuo. Bet iš to matome, kad J. Jablonskis žodį *draugus* vartojo dviem reikšmėmis – 1) „draugiškas“; 2) „draugingas“. Vadinas, negalima teigti, kad jis peikęs žodį *draugingas* iš viso – ne, tik reikšme „draugiškas“ nelaike būdingu.

A. Piročkinas teisingai sako, kad priesagos *-ingas* būdvardžiai „labai retais atvejais daromi iš daiktavardžių, reiškiančių gyvus padarus“ (A. PiročkJJKT 1986: 73). Daug tokių pagrįstai taisęs J. Jablonskis – *poetingas, heroingas, patriotingas, inteligentingas...* Tik negalima formaliai darybiškai žiūrėti. *Entuziastingas* tikrai nėra *entuziasto* lietuviškas vedinys, tai skolinio – rus. *энтузиаст-уческуй*, lenk. *entuzjast-uczny* – lietuvinimo priesagos pākaita (substitucija) rezultatas. *Entuziastingas* įsirikiuoja į ilgą virtinę panašių būdvardžių, visai nesusijusių su asmens pavadinimais – *ambicingas, ceremoningas, emocingas, energingas, harmoningas, kaprizingas, kompetentingas, konkurencingas, manieringas, pretenzingas, principingas, tendencingas...*, tik reiškiančių asmens ypatybes. Ir visai nebūtina formalistų išsigandus išrasti nesamą skirtumą: *entuziastingas* „kupinas entuziazmo“, o *entuziastiškas* – „turintis entuziazmo“. Žinoma, mikrosistemiškumo reikėtų paisyti – jei yra tik *antipatiškas*, netikslinga pirmenybę teikti *simpatingam*. Taip pat negalima nematyti ir reikšmių skirtumų. Turbūt niekas dar nepainioja *priešingo* ir *priešiško*, kartais net pabrėžia skirtumą: *visiškai priešinga ir nesutaikomai priešiška* NŽA 2006 12 569. Bet nenormalu, kad norminamajame žodyne yra tik *sistemingas* (žinoma, ir kitos reikšmės *sisteminis*), o patys kalbininkai – be abejo, pagrįstai – vartoja ir žodžius *sistemiškas, sistemiškumas*: <...>, *bendrinė kalba turi būti ne tik sistemiška* GK 1997 4 1. *Kalbos sistemiškumas yra kintamas reiškinys, turintis vidinių prieštaravimų* (ten pat). *Kalbos sistemiškumą ypač pabrėžia ir kalbą kaip sistemą reikalauja tirti struktūralistai* K.Gaiv, S.KeinKTŽ 1990. *Terminų sistemiškumas* K.GaivLT 2002 40. *Kalbos kultūros teorijai ir praktikai labai svarbus yra sistemiškumo veiksnys* A. PupkKKS 2005 51.

Iš lietuviškų asmenų pavadinimų vis dėlto yra jau minėti *melagingas, svetingas*, taip pat *pakeleivingas, paleistuvingas, rėksningas; niekšingas* (ir *niekšiškas*), *pranašingas* (ir *pranašiškas*), *veidmainingas* (ir *veidmainiškas*). Ir nuo to darybos sistema negriūva.

Bet ar tikrai *draugingas* padarytas iš *draugas*? P. Skardžiaus sakoma: „Tam tikrais atvejais, atrodo, kad priesagos *-inga-* dariniai gali būti sudaromi tiek iš daiktavardžių, tiek iš būdvardžių“ (P. SkardLKŽD 1943 – RR I 1996: 114). Tų atvejų – du puslapiai, tarp jų *draugingas* „draugiškas, sėbriškas“ SzDi 371 (K. Sirvydo žodynas, 1713) (: *draūgas* ir *draugùs* „freundlich, freundschaftlich, leutsellig“) (ten pat, 115). Tai pažymėta ir akademinėje tritomėje gramatikoje LKG I 1965: 558). Tačiau dar yra ir kita darybos galimybė – *draugingas* „mėgstantis draugę, būti draugėje“: *draugė* 2. // „kompanija“ // „suėjimas, pasilinksminimas“; 4. „šeima; šeimyna (savi ir samdiniai)“ LKŽ II₂. P. Skardžius tokią darybos alternatyvą mato gana dažną – *bailingas* (: *báilė*), *baimingas* (: *báimė*), *baisingas* (: *baĩsas, baisà*), *gailingas* ir *gáilingas* (: *gáĩlas, gáilė*), *laimingas* (: *láima, láimė*), *maloningas* (: *malónė*), *mėilingas* (: *mėilė*), *mokslingas* (: *mókslas*), *narsingas* (: *naĩsas*), *noringas* (: *nóras*), *vargingas* (: *vaĩgas*)... P. SkardRR I 1996 114–116. Kai kurių vedinių ir pamatinių žodžių kirčiavimas šią alternatyvą labai sustiprina: *báilingas* (: *báilė*), *báimingas* (: *báimė*), *gáilingas* (: *gáilė*), *mėilingas* (: *mėilė*).

IŠVADA

Taisyklingos darybos – tik ne iš *draugas*, o iš *draugė* – žodį *draugingas*, pagrįstai taisomą reikšme „draugiškas“; reikia ne tik palikti reikšme „linkęs draugauti, mėgstas draugę, visuomeniškas“, bet ir skleisti vartosenoje. J. Jablonskis daryboje buvo dėsnininkas, jam tai buvo svarbiausia, bet nuo jo laikų darybos mokslas labai toli pažengė. Be to, negalima nematyti, kad kai kurios darinių (*svetingas, melagingas, ...*) reikšmės yra ne darybos, o semantinės raidos rezultatas. Niuansuotai kalbai reikalingas ir *draugingas* (gal net ir *socialaus* atitikmuo), ir *bendringas* (: *bendrauti?* plg. *nértingas* : *nertėti*), *bendringumas* – įkyriems, svetimiems *komunikabilus, komunikabilumas* pakeisti.

ŠALTINIAI

- ALKŽ 1975 – *Angly–lietuvių kalbų žodynas*. Sudarė A. Laučka, B. Piesarskas, E. Stasiulevičiūtė, Vilnius.
 J.BasanLPY II 2004 – *Lietuviškos pasakos yvairios 2*. Surinko J. Basanavičius, Chicago.

- J.BasanLP MLM I 1898 – *Lietuviškos pasakos 1. Medega lietuviškai mitologijai*.
Surinko J. Basanavičius, Shenandoah Pa.
- J.BasanLP MLM II 1902 – *Lietuviškos pasakos 2. Medega lietuviškai mitologijai*.
Surinko J. Basanavičius, Shenandoah Pa.
- DŽ₁ 1954 – *Dabartinės lietuvių kalbos žodynas*, Vilnius.
- DŽ₂ 1972 – *Dabartinės lietuvių kalbos žodynas*, Vilnius.
- DŽ₃ 1993 – *Dabartinės lietuvių kalbos žodynas*, Vilnius.
- K.GaivLT 2002 – K. Gaivenis. *Lietuvių terminologija*, Vilnius.
- K.Gaiv, S.KeinKTŽ 1990 – K. Gaivenis, S. Keinys. *Kalbotyros terminų žodynas*,
Vilnius.
- GK – *Gimtoji kalba* (žurnalas).
- IspL, LIspKŽ 2004 – V. V. Petrauskas, A. Rascón. *Ispanų–lietuvių, lietuvių–ispa-
nų kalbų žodynas*, Vilnius.
- ItLKŽ 2002 – V. V. Petrauskas. *Italų–lietuvių kalbų žodynas*, Vilnius.
- LAKŽ 1979 – B. Piesarskas, B. Svecevičius. *Lietuvių–anglų kalbų žodynas*,
Vilnius.
- LAKŽ 1991 – B. Piesarskas, B. Svecevičius. *Lietuvių–anglų kalbų žodynas*,
Vilnius.
- LItKŽ 2003 – S. M. Lanza. *Lietuvių–italų kalbų žodynas*, Vilnius.
- LItKŽ 2005 – B. Žindžiūtė-Michelini. *Lietuvių–italų kalbų žodynas*, Vilnius.
- LKŽ II₁ 1947 – *Lietuvių kalbos žodynas 2*, Kaunas.
- LKŽ II₂ 1969 – *Lietuvių kalbos žodynas 2*, Vilnius.
- LKŽ III 1956 – *Lietuvių kalbos žodynas 3*, Vilnius.
- LKŽ VII 1966 – *Lietuvių kalbos žodynas 7*, Vilnius.
- LKŽ XIV 1986 – *Lietuvių kalbos žodynas 14*, Vilnius.
- LPKŽ 1992 – I. Karsavina, S. Kairiūkštė. *Lietuvių–prancūzų kalbų žodynas*,
Vilnius (I leid. – 1962).
- LRKŽ 1971 – A. Lyberis. *Lietuvių–rusų kalbų žodynas*, Vilnius.
- LRKŽ 1988 – A. Lyberis. *Lietuvių–rusų kalbų žodynas*, Vilnius.
- NŽA – *Naujasis židinys – Aidai* (žurnalas).
- PLKŽ 1976 – *Prancūzų–lietuvių kalbų žodynas*. Sudarė A. Juškienė, M. Katilie-
nė, A. Kaziūnienė, Vilnius.
- PLKŽ 2004 – J. J. Balaišienė. *Prancūzų–lietuvių kalbų žodynas*, Vilnius.
- A.PupkKKS 2005 – A. Pupkis. *Kalbos kultūros studijos*, Vilnius.
- RLKŽ II 1967 – *Rusų–lietuvių kalbų žodynas 2*. Paruošė V. Baronas, V. Galinis,
Vilnius.
- RLKŽ II 1983 – *Rusų–lietuvių kalbų žodynas 2*. Sudarė Ch. Lemchenas, Vil-
nius.
- A.ŠopenhGIA 1994 – A. Šopenhaueris. *Gyvenimo išminties aforizmai*. Vert.
A. Tekorius, Vilnius.

LITERATŪRA

- J. BalčRR I 1978: J. Balčikonis. *Rinktiniai raštai 1*, Vilnius.
GK – *Gimtoji kalba* (žurnalas).
JablR IV 1935: *Jablonskio raštai 4*. Red. J. Balčikonis, Kaunas.
JablR V 1936: *Jablonskio raštai 5*. Red. J. Balčikonis, Kaunas.
J. JablRR II 1959: J. Jablonskis. *Rinktiniai raštai 2*. Sudarė J. Palionis, Vilnius.
A. LyberSŽ 1981: A. Lyberis. *Sinonimų žodynas*, Vilnius.
LKG I 1965: *Lietuvių kalbos gramatika 1*. Vyr. red. K. Ulvydas, Vilnius.
A. PiročkJKT 1986: A. Piročkinas. *Jono Jablonskio kalbos taisymai*, Kaunas.
A. SaIR I 1979: A. Salys. *Raštai 1*, Roma.
P. SkardLKŽD 1943 – RR I 1996: P. Skardžius. *Lietuvių kalbos žodžių daryba. – Rinktiniai raštai 1*, Vilnius.
S. ŠalkR II 1991: S. Šalkauskis. *Raštai 2*, Vilnius.

Gauta 2008 04 21

DRAUGIŠKAS, DRAUGINGAS, DRAUGUS

S u m m a r y

The well-formed word *draucingas* built from *draugė* (and not from *draugas*) is usually corrected when it has the meaning of ‘friendly’. However, it should be preserved in the meaning of ‘fond of being with other people, sociable’ and disseminated in actual use. Jablonskis was very consistent in building new words; however, linguistics, and word-building in particular, has developed much further since then. Moreover, it cannot be overlooked that the meanings of some derivatives (e.g. *svetingas*, *melagingas*) are the result of semantic development rather than word-building. To express different shades of meaning, the language needs both: *draucingas* (which might serve as an equivalent of *socialus*) and *bendringas* (: *bendrauti*? cf. *nertingas* : *nértėti*), *bendringumas* which could replace more irritating foreign words *komunikabilus*, *komunikabilumas*.

JONAS KLIMAVIČIUS

Lietuvių kalbos institutas

P. Vileišio g. 5, LT-10308 Vilnius